

Τό νέο μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Θρησκευολογία

ἢ μεθοδευμένη εἰσαγωγή στήν Πανθησκειά;

(Κείμενο ἀπό τό ἔντυπο
«Ὁρθοδοξία καί αἵρεσις» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας, τεύχ.
96, Ἰουλ. – Σεπτ. 2016).

Οἱ θρησκείες ὑπό τό πρίσμα τῆς Νέας Ἐποχῆς

Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Ἐκκλησία μας θεμελιώνεται στήν πίστη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι ἀπλῶς ἕνας μέγας δάσκαλος ἢ ἕνας μέγας σοφός μεταξύ τῶν πολλῶν δασκάλων καί σοφῶν αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἀλλά εἶναι ὁ «υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ματθ. 16,16), δηλαδή ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ Ὅποιος ἦλθε στόν κόσμο γιά τή σωτηρία μας. ὄντας θεμελιωμένη πάνω σ' αὐτή τήν ἀκλόνητη «πέτρα», ἡ Ἐκκλησία «μένει εἰς τόν αἰῶνα» καί «πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. 16,18). Μέλη της εἶναι ὅσοι δέχονται τόν Χριστό ὡς μόνο Ἅγιο, μόνο Κύριο, μόνο Θεό καί Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἡ Ἁγία Γραφή διαβεβαιώνει ὅτι, «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία· οὐδέ γάρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπό τόν οὐρανόν τό δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πράξ. 4,12) κι ἐμεῖς, ἀπευθυνόμενοι στόν Χριστό μέ τή γνωστή ἀναστάσιμη προσευχή, ὁμολογοῦμε: «Σύ γάρ εἶ Θεός ἡμῶν, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, τό ὄνομά σου ὀνομάζομεν». Ἄν ὁ Χριστός εἶναι ὁ μόνος Θεός καί Κύριος, τότε εἶναι καί ὁ μόνος Καθηγητής καί Διδάσκαλος (Ματθ. 23, 8-10). Οἱ λόγοι Του δέν εἶναι ἀνθρώπινα διανοήματα, ἀλλά «ρήματα ζωῆς αἰωνίου» (Ἰω. 6,8), δηλαδή πολύτιμοι ὁδηγοί πρός τήν αἰώνια ζωή. Γιά τόν Χριστιανό, δέν ὑπάρχει ἄλλη σώζουσα Ἀλήθεια ἐκτός τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μόνη σώζουσα Ἀλήθεια εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός (Ἰω. 14,6).

Μέ αὐτές τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σέβεται κάθε θρησκεία. Σέβεται τίς θρησκευτικές ἀντιλήψεις κάθε ἀνθρώπου, καθώς καί ὅ,τι ἀποκαλεῖται συνήθως «έτερότητα», χωρίς αὐτό νά σημαίνει, ὅτι ἀποδέχεται καί τίς θρησκευτικές ἀντιλήψεις τῶν ἄλλων.

Ὡστόσο, ἡ ἀπόλυτη ἀξίωση τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπιχειρεῖται νά κλονιστεῖ στίς μέρες μας μέ τήν ἐπίδραση τοῦ κινήματος τῆς Νέας Ἐποχῆς. Ἡ Νέα Ἐποχή εἶναι ἕνα σύνολο αἱρέσεων, θρησκευτικῶν ὁμάδων, ὀργανώσεων καί μεμονωμένων προσώπων, μέ κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Εἶναι ἕνα ὀλόκληρο κίνημα, πού ἐπιχειρεῖ νά διαβρώσει συνολικά τήν κοινωνία μας καί τόν πολιτισμό μας. Ξεκίνησε ἀπό γνωστούς ἀποκρυφιστές τοῦ 19ου αἰῶνα (H. P. Blavatsky, A.I. Bailey κ.ἄ.) καί προσέλαβε στοιχεῖα τῆς ἀποκρυφιστικῆς Ἀστρολογίας καί βασικές ἀντιλήψεις τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν (Ἰνδουϊσμοῦ καί Βουδισμοῦ). Ὡς πρός τίς θρησκείες, ἡ Νέα Ἐποχή δέχεται ὅτι καμμία δέν κατέχει τήν πλήρη ἀλήθεια, ἀλλά κάθε θρησκεία κατέχει ἕνα μέρος της. Κατά συνέπεια, οἱ θρησκείες ὀφείλουν νά συνεργάζονται μεταξύ τους, μέ ἀπώτερο σκοπό κάποτε νά ἐνωθοῦν, ὥστε καί τά μέρη τῆς ἀλήθειας νά ἀποτελέσουν τό πλήρωμα, τό ὅλον τῆς ἀλήθειας. Οὐσιαστικά, ὅλες οἱ

θρησκείες αναφέρονται στον ίδιο «θεό» και κάθε μία από αυτές είναι ένας διαφορετικός «δρόμος», που οδηγεί στον ίδιο «θεό». Οι ιδρυτές των θρησκειών ανήκουν στους «σοφούς» ή στους «διδασκάλους» ή στους «μύστες» ή στους «μεσσίες» του κόσμου. Ο Ίησους Χριστός, κατά τη Νέα Έποχή, δεν είναι ο μόνος Θεός και Κύριος, αλλά ένας από αυτούς τους «μύστες» ή ακόμη μια κατάσταση (ή λεγόμενη «χριστική κατάσταση»), στην οποία μπορεί να φτάσει καθέ άνθρωπος ή ακόμη και να την ξεπεράσει! Τέλος, η Νέα Έποχή αναμένει έναν «μέγα μύστη», πολύ ανώτερο του Χριστού και των άλλων «διδασκάλων», ο οποίος θα οδηγήσει την ανθρωπότητα στην «αλήθεια» και στο «φῶς».

Ἡ ἐπιχειρούμενη μεταρρύθμιση τῶν Θρησκευτικῶν

Οι αντιλήψεις αυτές της Νέας Έποχής, που αποτελούν μία μορφή Πανθρησκείας ή θρησκευτικού συγκρητισμού και σχετικοποιούν πλήρως την Αλήθεια του Εὐαγγελίου, επιχειρούν να διαβρώσουν κάθε τομέα της σύγχρονης κοινωνίας, μεταξύ των οποίων και την παιδεία. Σ' αυτό τό πνεῦμα κινείται ή ἐπιχειρούμενη μεταρρύθμιση στό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν σέ ὅλες τίς βαθμίδες τῆς ἐλληνικῆς ἐκπαίδευσης μέ τά ἀναθεωρημένα «Προγράμματα Σπουδῶν» τοῦ 2014 γιά τά Δημοτικά καί τά Γυμνάσια καί τοῦ 2015 γιά τά Λύκεια. Ἡ προσπάθεια γενικῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων αὐτῶν Προγραμμάτων καί βιβλίων, πού ἤδη ἔχουν δοκιμασθεῖ πιλοτικά, προκάλεσε θύελλα ἀντιδράσεων ἀπό τήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία, τήν Πανελλήνια Ἐνωση Θεολόγων (ΠΕΘ) καί ἄλλους φορεῖς. Τίς ἀντιδράσεις πυροδότησαν καί οἱ ἐπανειλημμένες δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Νίκου Φίλη ὅτι τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν πρέπει νά πάψει νά εἶναι ὁμολογιακό καί κατηχητικό καί νά γίνει θρησκευιολογικό, ὅπως, δῆθεν, συμβαίνει στά σύγχρονα κράτη.

Ὡστόσο, ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐντελῶς διαφορετική. Ὅπως ἀναφέρει καί ἡ Εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας (περ. Κοινωνία, ἔκδ. ΠΕΘ, τ. 2, 2016, σ. 185), «ποτέ στήν Ἑλλάδα τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δέν ἦταν ὁμολογιακό - κατηχητικό», ἀφοῦ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία οὔτε τά βιβλία τοῦ μαθήματος συντάσσει, οὔτε τούς καθηγητές ἐπιλέγει. Οὐσιαστικά, τό μάθημα ἦταν καί εἶναι θρησκευιολογικό, ἀφοῦ περιέχει πληροφόρηση γιά ὅλες τίς θρησκείες, μέ ἔμφαση, βέβαια, στήν πίστη τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν Ἑλλήνων. Ἀντίθετα, σέ πολλές εὐρωπαϊκές χώρες τό μάθημα εἶναι ὁμολογιακό καί κατηχητικό. Ἐκεῖ κάθε Ὁμολογία καθορίζει τήν ὕλη τοῦ μαθήματος καί ἐπιλέγει τούς καθηγητές γιά τά μέλη της. Εἰδικότερα, στήν Εὐρώπη ἐφαρμόζονται τρία τουλάχιστον μοντέλα διδασκαλίας τῶν Θρησκευτικῶν: α) τό Ὁμολογιακό - Κατηχητικό, ὅπου ὁ μαθητής διδάσκεται «**τῆν** θρησκεία (του)», β) τό Θρησκευιολογικό, ὅπου ὁ μαθητής διδάσκεται «**περὶ** θρησκείας», καί γ) τό Διαθρησκειακό - Πολυπολιτισμικό, ὅπου ὁ μαθητής διδάσκεται «**ἀπό** τήν θρησκεία», δηλαδή ἀντλεῖ στοιχεῖα ἀπό κάθε θρησκεία, τά συνδυάζει μέ προσωπικές ἐμπειρίες καί διαμορφώνει τή δική του ἀποψη γιά τό θρησκευτικό φαινόμενο καί γιά τήν κατανόηση τοῦ κόσμου. Τό τελευταῖο

μοντέλο έχει δεχθεί κριτική στις χώρες που εφαρμόστηκε, ιδιαίτερα στο Ήνωμένο Βασίλειο, και έχουν εντοπισθεί μειονεκτήματά του, όπως ή συγκεχυμένη έννοιολόγηση της θρησκείας, ή επιφανειακή και πρόχειρη διασύνδεση έννοιων, ή καλλιέργεια του θρησκευτικού συγκρητισμού, ή πρόκληση σύγχυσης ιδεών στον μαθητή, ή δημιουργία σε πρόωγη ηλικία μιᾶς «ἀτομικῆς θρησκείας» μέ γνήσια θρησκευτικά, ἀλλά καί μέ παραθρησκευτικά καί ψευδοθρησκευτικά στοιχεῖα κ.ἄ.

Προσεκτική μελέτη τῶν νέων «Προγραμμάτων Σπουδῶν» ἀποδεικνύει ὅτι τό μοντέλο, πού προϋποθέτουν, δέν εἶναι τό Θρησκευολογικό, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ κατασκευαστές τους, ἀλλά ἓνα μοντέλο πού μοιάζει πολύ μέ τό Διαθρησκειακό, ἀλλά ὁδηγεῖ τόν μαθητή σέ μιᾶ συγκεκριμένη θρησκευτική ἀντίληψη καί πίστη, αὐτήν τῆς Πανθρησκείας καί τῆς Νέας Ἐποχῆς. Παράλληλα, ἡ Ἑλληνική Πολιτεία μέ τόν πρόσφατο νόμο 4386/11-5-2016 (ἄρ. 55, παρ. 5), ἐνῶ σχεδιάζει τά παραπάνω γιά τούς Ὁρθόδοξους μαθητές καί προβαίνοντας σέ μιᾶ ἀπαράδεκτη διάκριση εἰς βάρος τους, δίνει τή δυνατότητα στίς θρησκευτικές κοινότητες τῶν Μουσουλμάνων, τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καί τῶν Ἑβραίων νά καθορίζουν ἐκεῖνες τήν ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν γιά τούς ὁπαδούς τους καί νά ἐπιλέγουν τούς δασκάλους τοῦ μαθήματος, δηλαδή ἐπιτρέπει στούς ἑτεροδόξους (καί μόνο) νά ἔχουν ὁμολογιακό - κατηχητικό μάθημα. Ὡστόσο, γιά νά κατανοηθεῖ τό περιεχόμενο καί τό μέγεθος τῆς ἐπιχειρούμενης μεταρρύθμισης, πρέπει νά διευκρινισθεῖ τό περιεχόμενο κάποιων ὄρων, ὅπως «Θρησκευολογία», «Πανθρησκεία» καί «Συγκρητισμός».

«Θρησκευολογία» εἶναι ἡ ἐπιστήμη, τῆς ὁποίας ἔργο καί ἀντικείμενο εἶναι νά περιγράψει τίς θρησκείες μέ ἀκρίβεια καί νά ἐκθέσει τίς ἀντιλήψεις τους μέ ἀντικειμενικότητα. Ἡ Θρησκευολογία δέν ἀποφαίνεται γιά τήν ἀλήθεια τῶν θρησκείων, δηλαδή δέν κρίνει, ἄν οἱ ἀντιλήψεις τους ἀληθεύουν ἢ ὄχι. Ἔργο της εἶναι μόνο νά τίς ἐκθέσει καί νά τίς περιγράψει. «Ἱστορία Θρησκευμάτων» εἶναι ἡ ἐπιστημονική ἔρευνα τῶν θρησκείων ἀπό τήν πλευρά τῆς ἱστορίας τους. Κατά συνέπεια, θρησκευολογικό μάθημα Θρησκευτικῶν εἶναι τό μάθημα, πού περιγράφει τίς θρησκείες μέ πληρότητα καί ἀκρίβεια. Δέν εἶναι τό μάθημα πού ἐπιχειρεῖ νά τίς συμβιάσει μέ τρόπο ἀντιεπιστημονικό, ἀλλά τό μάθημα πού, μαζί μέ τίς ὁμοιότητες, ἐπισημαίνει καί τίς διαφορές τῶν θρησκείων.

«Συγκρητισμός» εἶναι ἡ ἀνάμειξη, ὁ συνδυασμός ἢ τό συνοθύλευμα ἑτερόκλητων στοιχείων (ιδεῶν, πρακτικῶν, λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων κ.ἄ.) ἀπό διάφορες θρησκείες, ὁμολογίες καί ἰδεολογίες. Ἡ παράδοση αὐτή μείξη ἐμφανίζεται στή ἐποχή μας καί ὡς «διαθρησκεία», «διαπολιτισμικότητα» κ.λπ. Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Χριστιανισμός ἐφανίστηκε μέσα σέ ἓνα ἔντονα συγκρητιστικό περιβάλλον, στό ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ἀντέταξε τήν ἀποκλειστικότητα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καί τήν ἀκρίβεια τῆς πίστεως, ὅπως διατυπώθηκαν ἀπό τίς Οἰκουμενικές Συνόδους της.

«Πανθρησκεία» εἶναι ἡ ἀπόπειρα νά ὑπερβαθοῦν ὅλες οἱ ἱστορικές θρησκείες καί νά ἐνοποιηθοῦν στή δημιουργία μιᾶς νέας παγκόσμιας θρησκείας καί στή λατρεία ἐνός παγκόσμιου «θεοῦ». Βέβαια, ἡ Νέα Ἐποχή

δέν είναι τό μόνο κίνημα πού ἐπιχείρησε νά προωθήσει τό ὄραμα τῆς Πανθηρησκείας. Παρόμοιες ἀπόπειρες εἶχαν γίνει καί στό παρελθόν. Τό πρῶτο βῆμα πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση εἶναι ἡ «νομιμοποίηση» (ἀποδοχή) ὄλων τῶν θρησκειῶν. Ἐτσι, στήν ἀρχαία Ρώμη ὑπῆρχε ἕνας εἰδωλολατρικός ναός, τό «Πάνθεον», πού στέγαζε ὅλες τίς νόμιμες θρησκείες τῆς ἐποχῆς καί τίς λατρεῖες τους. Εἶναι αὐτονόητο, ὅτι ὁ Χριστιανισμός ποτέ δέν μπῆκε στόν «Πάνθεον», γι' αὐτό μέχρι τόν δ' μ.Χ. αἰῶνα δροῦσε στήν παρανομία καί ὑπέστη σκληρότατους διωγμούς. Ἄλλωστε, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἡ Καινή Διαθήκη, ὁ Ἀντίχριστος, τό ἀποτρόπαιο πρόσωπο πού θά ἐμφανισθεῖ στούς ἔσχατους καιρούς, θά ἀπαιτήσῃ νά λατρεύεται ὡς παγκόσμιος «θεός».

Τά νέα ἀναθεωρημένα «Προγράμματα Σπουδῶν» γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν κινοῦνται ἀκριβῶς στό πνεῦμα τῆς Πανθηρησκείας, τοῦ συγρητισμοῦ καί τῆς Νέας Ἐποχῆς, δηλαδή ἐπιχειροῦν νά προσηλυτίσουν τόν μαθητή σέ μία συγκεκριμένη θρησκευτική ἀντίληψη, ὅπως ἤδη ἀναφέραμε. Δέν κινοῦνται στόν χῶρο τῆς ἐπιστημονικῆς Θρησκευιολογίας, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ κατασκευαστές τους. Βασικό χαρακτηριστικό τους εἶναι, ὅτι οἱ θρησκείες δέν ἐξετάζονται πλέον σέ χωριστές ἐνότητες, ἀλλά ὅλες μαζί, ὡς ἕνα συνοθύλευμα διαθηρησκειακοῦ συγρητισμοῦ, ἐπενδυμένο μέ διαλογισμό, βιωματικές πρακτικές, διαθηρησκειακές κατασκευές, συνεντεύξεις μέ ἱερεῖς θρησκειῶν, διαθηρησκειακά παιχνίδια κ.ἄ. Τά ἀρνητικά στοιχεῖα αὐτῶν τῶν Προγραμμάτων καθὼς καί τά συγκεκριμένα σημεῖα, στά ὁποῖα ἐντοπίζονται τά παραπάνω χαρακτηριστικά στά νέα βιβλία καί Προγράμματα, μπορεῖ ὁ ἐνδιαφερόμενος νά τά δεῖ στό ἐμπεριστατωμένο Ὑπόμνημα τῆς ΠΕΘ πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο (περ. Κοινωνία, ἔκδ. ΠΕΘ, τ. 2, 2016, σ. 129-168).

Ἐπί πλέον, ὅπως ἀπέδειξε ἡ ἔγκριτη Θεολόγος κ. Ἑλένη Βασάλου σέ μελέτη της πού ἔχει ἀναρτηθεῖ καί στό διαδίκτυο (<http://aktines.blogspot.gr/2016/09/gnrc-arigatou.html> κ.ἄ.), τό νέο «Πρόγραμμα Σπουδῶν» 2014 γιά τά Θρησκευτικά τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀποτελεῖ ἐφαρμογή «μέ θρησκευτική εὐλάβεια» τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Προγράμματος «Learning To Live Together» (LTLT) τῆς νεοβουδιστικῆς ὀργάνωσης Arigatou, πού χρηματοδοτεῖται ἀπό τόν παγκοσμίως γνωστό Ἀμερικανό ὀλιγάρχῃ John D. Rockefeller (ὄ.π.). Ἡ ὀργάνωση Arigatou ιδρύθηκε τό 1990 ἀπό τόν Ἰάπωνα Takeyasu Miyamoto (1918-2015). Προέρχεται ἀπό τή νέα ἰαπωνική βουδιστική ὀργάνωση Myochikai, ἡ ὁποία ιδρύθηκε τό 1950, μέ σκοπό νά γίνουν οἱ διδασκαλίες τοῦ Βουδισμού «ἡ ραχοκοκαλιά τοῦ κόσμου» καί νά διαδοθεῖ ἡ λατρεία τοῦ Βούδα, ὁ διαλογισμός καί οἱ ἰδέες τοῦ ἱεροῦ βιβλίου Lotus Sutra. Ὁ ιδρυτής τῆς Arigatou ὑπῆρξε ἡγέτης τῆς βουδιστικῆς ὀργάνωσης Myochikai καί ιδρυτής τοῦ «Παγκοσμίου Δικτύου Θρησκειῶν γιά παιδιά» (2000) (ὄ.π.), ἡ δέ ὀργάνωση Arigatou δραστηριοποιεῖται κυρίως στόν χῶρο τῆς διαθηρησκειακῆς ἐκπαίδευσης τῶν νέων. Ἡ κ. Ἑλένη Βασάλου στήν παραπάνω μελέτη της παραθέτει σέ παράλληλες στήλες ἀποσπάσματα α) ἀπό τό Πρόγραμμα LTLT τῆς νεοβουδιστικῆς ὀργάνωσης Arigatou καί β) ἀπό τό «Πρόγραμμα Σπουδῶν» 2014 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἀποδεικνύοντας τήν ὁμοιότητα τῶν δύο Προγραμμάτων. Προφανῶς, σύνδεσμος μεταξύ

Υπουργείου Παιδείας και νεοβουδιστικής οργάνωσης Arigatou είναι ο Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων κ. Άγγελος Βαλιανᾶτος, στενός συνεργάτης της Arigatou, ὅπως προκύπτει καί ἀπό τήν ἐπίσημη ἰστοσελίδα της (<https://ethicseducationforchildren.org/en/who-we-are/interfaith-council/328-dr-angelos-vallianatos>), καί μέλος τῆς ομάδας τῶν κατασκευαστῶν τῶν νέων «Προγραμμάτων Σπουδῶν» γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Υπουργείου Παιδείας.

Μέ τά παραπάνω δεδομένα, ἡ πιό λογική πρόταση, πού μπορεῖ νά γίνει πρὸς τό Υπουργεῖο Παιδείας, εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ὑπάρχουσας μορφῆς τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, μέ ὀρισμένες ἀναγκαῖες βελτιώσεις ἢ ἐπικαιροποιήσεις στό ἰσχύον Πρόγραμμα Σπουδῶν.

Σχόλια καί συμπεράσματα

Συλλέγοντας ἀπό νομικά περιοδικά τίς ἀπόψεις πού ἐξεφράσθησαν κυρίως στό ἐπίπεδο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σύμβασης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου καί τοῦ Δικαστηρίου γιά τά Ἀνθρώπινα Δικαιώματα τοῦ Στρασβούργου, σέ συνδυασμό μέ τίς τελευταῖες ἐξελίξεις τῆς διδασκαλίας τῆς Θρησκευολογίας σέ πανεπιστημιακό ἐπίπεδο, κυρίως στή Γαλλία, ἔχουμε νά παρατηρήσουμε τά ἀκόλουθα:

α) Ἡ σύγχρονη ἀντίληψη περί Θρησκευολογίας δέν ἐνοποιεῖ, οὔτε συγγέει τίς θρησκείες σέ μία, οὔτε τίς ἀνάγει σέ ὑποτιθέμενες κοινές φαινομενολογικές δομές. Ἄν καί οἱ δύο Υπουργικές Ἀποφάσεις (ΦΕΚ 2920/13-9-2016 καί 2906/13-9-2016) λένε ὅτι δέν πρόκειται περί φαινομενολογίας, στήν πράξη υἰοθετοῦν τήν πεπαλαιωμένη μέθοδο τῆς φαινομενολογίας τῆς Θρησκείας. Δέν εἶναι εὐσταθεῖ ἐπιστημονικά τό νά ἐμφανίζεται ὡς παιδαγωγική μέθοδος ὁ συγκρητισμός, ἕνα φαινόμενο συγχυτισμοῦ, πολύ γνωστό στούς Κοινωνιολόγους τῆς Θρησκείας.

β) Εἰδικότερα ὡς πρὸς τό Λύκειο, δέν ἐξετάζεται οὔτε ἡ μοναδικότητα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, οὔτε ἡ διαφορετικότητα τῶν θρησκειῶν, δηλαδή οὔτε γιά ταυτότητα κατ' οὐσίαν γίνεται λόγος, οὔτε γιά ἕτεροτητα, ἀλλά γίνεται προσπάθεια νά μεταβληθεῖ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν σέ φιλολογικό μάθημα ἐκθέσεως ἰδεῶν, σέ ἕνα εἶδος κοσμικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὅπου ἀφηρημένες ἔννοιες, ὅπως «ἐλευθερία», «δικαιοσύνη», «εἰρήνη», θά βοηθήσουν, ὑποτίθεται, νά ξεπεραστοῦν οἱ θρησκευτικές διαφορές. Ὅπως πάρα πολύ ὀρθά ἀνεφέρθη στό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρώπινων Δικαιωμάτων στό Στρασβούργο στήν ὑπόθεση Lautsi, ὁ πλουραλισμός καί ἡ οὐδετεροθρησκεία εἶναι ἰδεολογίες μέ συγκεκριμένη φόρτιση καί συγκεκριμένο περιεχόμενο. Δέν ἀποτελοῦν ἐπιστήμη, ἀλλά προπαγάνδα, γιατί ἡ Εὐρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου κατοχυρώνει μόνο τήν ἐλευθερία τῆς ἄσκησης τῆς θρησκείας καί δέν ἐπιβάλλει στά κράτη νά γίνουν οὔτε ἄθρησκα, οὔτε ἀνεξίθρησκα, οὔτε οὐδετερόθρησκα (δικαστής Bonello). Στά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ καί τοῦ Γυμνασίου γίνεται προσπάθεια νά χρησιμοποιοῦν, ὅπουλα, ὀρισμένες ψυχολογικοῦ τύπου δραστηριότητες, οἱ ὁποῖες, ὑποτίθεται, θά τοῦς ὀδηγήσουν νά ἀποδεχθοῦν «δημοκρατικά» τήν διαφορετικότητα, μέ ταυτόχρονη σύγχυση στό σέ τί συνίσταται ἡ δική τους

Ὁρθόδοξη ταυτότητα. Αυτό βρίσκεται ἐπιπλέον σέ καταφανή παραβίαση τῶν ἀρχῶν περί ἰσονομίας τοῦ Συντάγματος ἔναντι τῶν παιδιῶν των Ρωμαιοκαθολικῶν καί τῶν Ἑβραίων, τά ὁποῖα βάσει τοῦ νόμου (4386/11-5-2016, ἄρ. 55, παρ. 5) ἔχουν δικούς τους ἐκπαιδευτικούς καί δικά τους ἐκπαιδευτικά προγράμματα, τά ὁποῖα ὀρίζονται ἀπό τίς θρησκευτικές τους κοινότητες.

γ) Ἡ Ὁρθοδοξία παρουσιάζεται σάν ἓνα τοπικό φαινόμενο, σάν ἓνα πρῶτος ὁμόκεντρος κύκλος, ὁ ὁποῖος καλεῖται νά διευρυνθεῖ σέ δύο ἀνώτερους κύκλους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁ διαχριστιανικός καί ὁ διαθρησκευτικός (μετάβαση «Ἀπό τό τοπικό στό οἰκουμενικό», ΦΕΚ 2920/13-9-2016, σ. 30957).

δ) Εἶναι τόσο σκανδαλώδης ἢ παραβίαση τοῦ Συντάγματος καί τοῦ νομολογιακοῦ κεκτημένου τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἀλλά καί τέτοια ἢ γελοιοποίηση τῆς θρησκευολογικῆς ἐπιστήμης, ὥστε κανένας νά μὴν ἔχει ἀμφιβολία ὅτι πρόκειται γιά ποινικοῦ τύπου προσηλυτισμό τῶν Ὁρθόδοξων ἑλληνοπαίδων στή γελοιοδέστερη μορφή ἐκκοσμικευμένης Πανθρησκείας.

ε) Ἐναντι αὐτῆς τῆς καταστάσεως, οἱ συνειδητοὶ Ὁρθόδοξοι γονεῖς καί μαθητές: i) Πρέπει νά σταθοῦν δίπλα στόν ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῆς διάσπασης τῆς πνευματικῆς ἐνότητας τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ καί νά ἀγωνιστοῦν μαζί μέ τήν Ἐκκλησία γιά τήν προστασία τῶν πνευματικῶν ὑποθηκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ὅπως ἐπιβάλλει τό ἀκροτελεύτιο ἄρθρο του. Τό Σύνταγμα ἀπαιτεῖ χριστιανική παιδεία γιά τοὺς Ὁρθόδοξους ἑλληνοπαίδες, ὅπως ἔχουν ἀποφανθεῖ καί τά Ἑλληνικά Δικαστήρια. ii) Οἱ γονεῖς, σέ συνεργασία μέ τήν Ἐκκλησία, πρέπει νά ἀναλάβουν τήν Ὁρθόδοξη ἀντικατήχηση τῶν παιδιῶν τους, ἔναντι τῆς ὑπουλης ψευδοκατήχησης τῶν νέων ψευδοπρογραμμάτων τῶν Θρησκευτικῶν.

στ) Δυναμώνοντας τά παιδιά τους οἱ γονεῖς μέ τή δύναμη τῆς Χάριτος διά τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Ὁρθόδοξης κατ' Ἐκκλησίαν καί κατ' οἶκον παιδείας, νά ἀναδείξουν νέους Ὁμολογητές μέσα στήν τάξη, οἱ ὁποῖοι, μαζί μέ τοὺς εὐσεβεῖς Ὁρθόδοξους Θεολόγους, θά καταισχύουν τά σχέδια πλύσης ἐγκεφάλου ἀπροστάτευτων ἀνήλικων παιδιῶν.

ζ) Οἱ γονεῖς, οἱ μαθητές καί οἱ καθηγητές μποροῦν νά δηλώσουν στοὺς Διευθυντές τῶν σχολείων ὅτι ἀρνοῦνται νά συμμορφωθοῦν μέ κατηχητικά προσηλυτιστικά μαθήματα στήν Πανθρησκεία, πρᾶγμα πού εἶναι καί νόμιμο δικαίωμά τους, ἔτσι ὥστε ἢ ἀποχή νά λειτουργήσῃ σάν μέσο πίεσης γιά νά ἐξαναγκάσει τήν Πολιτεία νά καταλάβῃ ὅτι «ἡ θρησκεία εἶναι ὑπόθεση τοῦ Λαοῦ καί ὄχι τοῦ Ὑπουργείου» (Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος). Τά ὑπάρχοντα διανεμημένα βιβλία περιέχουν ἱκανοποιητικό ὑλικό, ἂν καί ὄχι τό καλύτερο, γιά μιὰ σχετικά ἀσφαλῆ εἰσαγωγή στό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Οἱ ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου, πού ἔχουν ἀναρτηθεῖ στό διαδίκτυο, τά Προγράμματα Σπουδῶν, τό ἐκπαιδευτικό ὑλικό, ἀκόμη καί τό μουσικό ὑλικό, πρέπει νά ἀποφεύγονται ὡς συγχυτικά. Ἄν οἱ διοικοῦντες ἔχουν ἐλάχιστη αἴσθηση δημοκρατίας, πρέπει νά σέβονται ἐξ ἴσου τόσο τοὺς ὁμοθρήσκους Ὁρθόδοξους, ὅσο καί τοὺς ἑτεροθρήσκους.

Ἱερεὺς Σωτήριος Ὁ. Ἀθανασούλιας